

Sygn. akt I C 274/14 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2014 r.

Sąd Rejonowy w Zambrowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący – SSR Marta Kołakowska

Protokolant – Jadwiga Styła

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 października 2014r. w Zambrowie

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko J. W. (1)

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 274/14upr

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą w W. w pozwie skierowanym przeciwko J. W. (1) wnosił o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 532,41 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu podnosił, że poprzednik prawny powoda - (...) S.A. był sprzedawcą energii elektrycznej dla pozwanej. Pozwana nie wywiązywała się z umowy, co spowodowało jej rozwiązanie i obciążenie pozwanej jednorazową opłatą obliczoną wg wzoru. Pożyczkodawca zbył przedmiotową wierzytelność na rzecz powoda umową cesji. Pozwana była wzywana do zapłaty całej wierzytelności, jednak bezskutecznie.

Pozwana wносиła o oddalenie powództwa. Podniosła, że do rozwiązania umowy z poprzednikiem powoda doszło na skutek wypowiedzenia.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Na mocy umowy z dnia 2.07.2012r. zawartej pomiędzy (...) S.A. w R. (poprzednik prawny powoda) a pozwaną, pozwana zobowiązała się do odbioru energii elektrycznej a sprzedawca energii do jej dostarczenia. Umowę zawarto na pięć lat. Umowa zawierała m.in. postanowienie o naliczeniu opłaty jednorazowej wg opisanego tam wzoru w przypadku odstąpienia przez odbiorcę od umowy przed upływem terminu na jaki została zawarta. Pismem z dnia 27.08.2012r. doręczonym sprzedawcy energii, pozwana złożyła oświadczenie o odstąpieniu od umowy z uwagi na wprowadzenie jej w błąd, uchylając się od skutków oświadczenia woli, zawartego w umowie z (...) Pozwana zgłosiła też sprawę rzecznikowi praw konsumenta.

Powyższe ustalono w oparciu o: wyciąg z ksiąg funduszu (k. 27), kopię umowy (k. 36-39, 41-44), kopię odpisu z KRS (k. 32-33, 35), oświadczenie pozwanej (k. 51), pisma rzecznika (k. 51), zeznania świadków: S. L. (k. 53), J. W. (2) (k. 53).

Niewątpliwie pozwana podpisała umowę z poprzednikiem prawnym powoda w dniu 2.07.2012r. Jednak, zdaniem Sądu, postępowanie dowodowe doprowadziło do potwierdzenia skuteczności złożonego przez pozwaną na piśmie oświadczenia o uchyleniu się od skutków jej oświadczenia woli, wyrażającego się w przyjęciu zobowiązań umownych.

Jednocześnie pozwana zachowała termin przewidziany do skuteczności takiego uchylenia się. Skutkiem tego było uznanie umowy pomiędzy pozwaną a poprzednikiem prawnym powoda za nieważną.

Zgodnie z art. 84 § 1 kc w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Zaś § 2 stanowi, iż można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny).

Należy podnieść, że błąd oznacza pewną zasłochłość psychiczną i wyraża się w mylnym wyobrażeniu o rzeczywistym stanie sprawy (o prawdziwym stanie rzeczy) lub w ogóle brakiem takiego wyobrażenia. Ujmując ogólnie, o błędzie mówimy wówczas, gdy zachodzi niezgodność między rzeczywistością a jej odbiciem w świadomości podmiotu (tak Komentarz do KC pod red. P. Księżak, LEX 2014r). W sprawie doszło do takiego błędu po stronie pozwanej. Z zeznań świadków wynikało, że przedstawiciel (...) starał się namówić na podpisanie umowy, mimo próśb o opuszczenie domu (świadek J. W. (2) k. 53). Przedstawiciel poinformował pozwaną, że dotychczasowy dostawca energii (...) zbankrutował i trzeba zmienić dostawcę. Przedstawiciel mówił też, że wszyscy zmieniają dostawcę, a nadto pozwana będzie miała niższe rachunki za prąd. Pozwana umowę podpisała przy obecności świadka. Po podpisaniu umowy, pozwana dzwoniła do (...), gdzie dowiedziała się, że ta firma nadal istnieje (zeznania S. L. k. 53). Po uzyskaniu informacji, że (...) nadal prowadzi dotychczasową działalność, napisała do (...), że zrywa umowę (zeznania pozwanej k 53 v). Później też swoją sprawę przedstawiła rzecznikowi praw konsumenta (k. 51 pisma rzecznika). Z treści pisma – oświadczenia pozwanej doręczonego (...), wynika jednoznacznie, że pozwana uznaje umowę za nieważną i wskazuje, że wprowadzono ją w błąd (k. 51).

Z powyższych zeznań świadków, będących bezpośrednimi świadkami rozmowy z przedstawicielem (...) i samej czynności podpisania umowy oraz pozwanej wynika, że pozwana została wprowadzona w błąd co do konieczności zmiany dostawcy energii elektrycznej, bowiem wmówiono jej, iż dotychczasowy dostawca zbankrutował. Pozwana była również przekonywana argumentem, iż wszyscy zmieniają dostawcę energii. Wywołanie takiego przekonania o potrzebie zmiany dostawcy energii elektrycznej przekonało pozwaną do podpisania umowy z (...) Decyzję tę musiała podjąć szybko, bowiem w czasie rozmowy z przedstawicielem firmy (...) była w trakcie przygotowań do wyjścia do lekarza z niepełnosprawnym synem. Pozostawała w błędzie co do czynności prawnej, polegającej na potrzebie podpisania umowy na dostawę energii z nowym dostawcą. Na gruncie art. 84 k.c. nie ma przeszkód do uznania za błąd prawnie doniosły nie tylko błędu co do faktów, ale i błędu co do prawa - jeżeli oczywiście dotyczy on treści czynności prawnej i jest istotny (tak SN w orzec. z dn. 29.11.2012r., sygn. II CSK 171/12). Okoliczność, że błąd powstał w sferze motywacyjnej nie przeszkadza sama w sobie uznaniu go za dotyczący treści czynności prawnej (tak Komentarz do KC pod red. P. Księżak, LEX 2014r). Pozwana, składając oświadczenie woli w postaci podpisania zobowiązań wynikających z umowy, była przekonana, że nie ma innego wyjścia, bowiem nie będzie już mogła korzystać z usług dotychczasowego dostawcy energii elektrycznej. Należało zatem przyjąć, że gdyby miała świadomość, że dotychczasowy dostawca nadal istnieje i może wykonywać swe usługi nie podpisałaby umowy z nowym dostawcą. Oświadczenie woli w konfrontacji z rzeczywistością przedstawia się jako nieracjonalne, pozbawione uzasadnienia z punktu widzenia życiowego lub prawnego (tak Komentarz do KC pod red. P. Księżak, LEX 2014r). Nie budziło wątpliwości, że to mylne wyobrażenie zostało wywołane przez przedstawicielka poprzednika prawnego powoda. To właśnie przedstawiciel (...), przedstawił nieprawdziwą informację o upadłości zakładu energetycznego, co miało skłonić potencjalnego klienta do zmiany dystrybutora energii i podpisania umowy.

Jednocześnie pozwana wykazała, że oświadczenie o uchyleniu się od skutków wadliwego oświadczenia woli, złożyła w terminie zgodnie z dyspozycją art. 88 § 2 kc i w formie pisemnej, zaś oświadczenie to zostało doręczone poprzednikowi prawnemu powoda (k. 51). Pismo wysłała bowiem listem poleconym w dniu, kiedy uzyskała telefoniczną informację, że (...) (jej dotychczasowy dostawca energii) istnieje, co zresztą miało miejsce niecałe dwa miesiące po dacie podpisania

umowy. Podjęła też czynności, by zachować umowę z dotychczasowym dostawcą, o czym świadczy korespondencja z (...) (k. 51).

Wobec skuteczności uchylecia się od skutków prawnych umowy, umowę z (...) S.A. w R., należało uznać za nieważną, zatem nie wiążącą także co do przewidzianych w niej skutków obciążenia opłatą za jej rozwiązanie przed terminem na jaki została zawarta. Skutkowało to brakiem możliwości powstania wierzytelności z tytułu opłaty jednorazowej obciążającej klienta (pozwaną). Zatem wierzytelność taka, jeżeli nie powstała, nie mogła też być przedmiotem umowy cesji zawartej pomiędzy (...) S.A. w R. a powodem. Umową cesji dotychczasowy wierzyciel przenosi więc wierzytelność na nowego wierzyciela. Podstawowym wynikiem przelewu wierzytelności jest sukcesyjne wstąpienie cesjonariusza w miejsce cedenta (tak Komentarz do KC A. Rzetecka-Gil, Lex 2011).

Powyższe przemawiało za oddaleniem powództwa.